

't Zwolse Petaal.

E-j oe wel is of-evraogd wöörumme toeristen anders tegen een plase ankieken dan de bewoners van de plase zelf? . . . Umdät 't vremden bint!

A-j in een, veur oe, vremde umgèvink bint kiek ie ook naor zakies die oe later een erkenning kunt wèèn veur wöör a-j bint. En veur treinreizigers is dät vake nog weer anders dan veur bestuurders die in disse medärne tied aoste allemaole op een tom-tom vertrouwen, die un dan ook töt op de mèter nauwkeurig op de plekke brengt.

Maer ook de navigatie op die medärne tam-tam (*zo'n slimme zakcomputer met een vèègskärmpien wöör ie ook nog met kunnen tillefoneren*) bint steeds vakerder in gebruik bi'j de voetgangers. Weet ie trouwens dät een Smart-fone 't externe ge-eugen is veur de menselijke ärsens? Oezo . . ik bin gien kuddedier en wil mien eigen ding kunnen doen . . . 't bint net robotten !

Maer zij die dan toch zo'n dink denken neudig te ebben, kunnen gelieke èven controleren of de umskrievink van *petaal* kloppen.

Een petaal is volgens Van Dale:

- > grote nisse met deuren an de ingang van een gebouw (Kärke)
- >> of een bre'je gang of aoverloop wöör op kamers uutkommen
- >>> of een töt ien constructie deurverbunnen staolen draagpaolen

Disse umskrievink, van petaal, za-k dan toch wel eel simpel mutten

interpreteren as ik 't ier wil ebben aover 't ni'je petaal van Zwolle.

't Ni'je petaal veur Zwolle is een medärn, ruimtelijk kunstwärk dät momenteel in uitvoering is en in/op openbaere straoten wört an-ebrach, die vanuut de stationstunnel een looprichting naar 't stadscentrum angef en al op diverse stukken zichtbaer is emaaft.

Wat ter an veurof gonk is al een verael op zichzelf, maer dät doe-k wel wat körter.

In 2013 ef de Gemeente Zwolle een oproep edaon, een ärtistiek ontwärp te maken die de *bezoekende toerist* vanuut de ni'je station-spoortunnel naar de stad Zwolle zal leiden. Uut meer dan onderd ideeën is een ontwärp van *Ram Katzir, Nir Nadler en Cjaha Hertog* eközen en värders uut-ewärkt.

In de reizigerstunnel mut een kunstwärk as een *ondergronds perron* kommen en een Video-presentasie verskienen, wöörin de treinreizigers wörren met-eslept in een virtuele tidsreize deur 't verlèden van Zwolle. lerveur wörren een film emaaft wöörin Zwollenaeren, die dät wollen, figureren in veskillende kostuums be-eurend bi'j verskillende tidsperiodes.

Een smalle bronzen stroke mut de bezoekende reiziger buten 't station as looprichting begeleiden naar de bi'jzundereden in en van Zwolle.

't Petaal, zoas dät now ten uitvoer wört ebracht, stellen dus een kunstzinnige toeganspoorte van de stad Zwolle veur. Een bi'jzondere entree as welkom.

le zollen as gemeente ook een goedkoper richtinganwiesertien kunnen plasen, maer dät is *gien kunst !*

Maer oe zit dät now as inwoner van Zwolle ? A-j al is een keertien met de trein zollen reizen gao-j meistens met een vervoermiddel naor oew adres toe en dan zie bi'jkans niks van dät petaal.

In begin december 2015, e-k mi'j een ongeluk mutten zuken umme der achter te kommen wat ter inies op de Börgemeester van Roijensingel an de and wazze.

Ik lope der vake langes met rolstoelen en wiere van de iene wèke op de andere confronteert met op de stoepe liggende blauw-bronskleurige kronkelende slierten. Eerstens dache ik dät 't olde beschilderde brandslangen waeren , maer döör a-k mi'j toch in vergist. Zuken op internet onder kunst op straote en dät soort kretologie, gaven mi'j gien wetenskap van wat 't veur mos stellen.

En umdät goeie raad vake as duur wört beskouwd, e-k maer niks eköch en 't deur de wèke gewoon an een päer mensen evraogd die op de kniejen met de bronzen skieven an 't begun of 't ende van die slierten bezig waeren. Zi'j konnen mi'j vertellen wie de kunstenaer was die dit wärk uitvoeren, umdät, zoas later bleken, die der zelf met an-'t wärk was.

Ram Katzir (zat zelf op de kniejen) vertellen dät de kunstenaer van Israëliche ofkomst is, en dit wärk maken in opdracht van Gemeente Zwolle en Provincie Aoveriessel. Deur wat meer te Googelen op die name, kwamme ik uutendelijk op de website van gemeente Zwolle uut, wöör ik onder *pagina Kunstroute Zwolle* dan toch een kladde infemasie eb kunnen vinnen aover 't oe en wat van dit gebeuren.

't Initiatief veur 't antrekkenlijk maken van de stad, umme döörmet een kladder toeristen te kunnen lokken, giet jammerlijk veurbij an de Zwollenaeren zelf. In mien belèvink ku-j gien bètere ambassadeurs vinnen veur 't promoten van een stad dan betrokken inwoners zelf, maer 't lik der now aoste op dät men allenig maer naor verreweg (lèès vremdelingen) kieken en gaot staon zweijen . . . allo ier mu-j wèèn.

Dus oewel ie van allemachtig völle kanten de stad in en uut kunt gaon is 't *Petaal van Zwolle* ericht op de treinreiziger.

De stations-spoortunnel is '*t ondergrondse perron* wöör de reiziger, as die niet te ge-aost is umme een ansluting te alen, op grote beeldskärmen een skienbaere tidsreize kan maken en dan vervolgens aover of langes de blauwe strippe naor de binnestad wört estuurd.

Zij kleppen aover 't stationsplein, veur Wienties langes naor de Van Nagelstraote wöör ook een kunstwärk in de straote is an-ebrach en een plattegrond van Zwolle in reliëf veurstellen wöörp verskillende tidsmomenten uut de Zwolse geskiedenis bint weer-egöven.

In vier talen is an-egöven dät de toekomst een lang verlèden ef en in details bint verskillende momenten van ontwikkeling van de stad wel te erkennen.

Pèperbusse en St Michaëlskärke

Sassenpoorte

Sinagoge

De Broeren

Of de langes of er aover-en lopende toerist dit ook zo zöt, vraoge ik mi'j of.

Van ieruut stèken de wandelende toeristen dan 't zebrapad aover en kunnen dan de blauwe lèvenslijn zowel naor links of rechts gaon volgen.

Gao-j naor links . . loop ie langes *'t Stadsbänkien* naor de Ni'je-avenbrugge en ku-j de Pèperbusse of de Fundasie al zien. Gao-j naor rechts . . . kom ie bi'j de Sassenpoortenbrugge. Der is niks dät ter op wes dät ier nog een verbörgen kunstwärkien *'t äntien*, uut de mure stek, want iederiene kèk naor de Sassenpoorte. En dät ier, èvenas bi'j de Ni'je-avenbrugge, ook een transperant börtien zit dät een verantweurding mut wèèn veur van 't Petaal van Zwolle, zal ook niet iederiene opvallen.

As dan nao de Kärstdagen de uus-an- uus kränties in de busse kommen ku-j inies wat lèzen aover 't ni'je Petaal ... *Kunstproject Portal* ...

Gelukkig ... de Zwolse börger mag 't ook te weten kommen veurdät 't petaal op 23 jannewaeri 2016 officieel wörren op-elèverd of van stärt giet.

Maer 't stoort toch een bettien dä-j eersts met de trein an mut kommen en oe as toerist mut gedragen umme wat te weten te kommen wat ter in oew stad gebeuren. Dus wi-j as Zwollenaer oew eigen stad kennen, mu-j leren kieken wat er om oe en gebeurt.

Prebeer wat van de geskiedenis te begriepen en dät te zien wa-j oe kennissen of pärremetaosie ook zollen willen laoten zien umdät 't de muute weerd is.

Dan e-j metiene een eel goed veurnemmen veur 2016.

3 jannewaeri 2016

